

رابطه اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی بااهمال کاری و عملکرد

تحصیلی در دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهرستان نظر آباد

ساره قهرمانی^۱ و محمد حکمی^۲

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، روان شناسی شخصیت، گروه روان شناسی، دانشکده روان شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

Sarasina22@gmail.com

۲ استاد یار، گروه روان شناسی، دانشکده روان شناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

mohammadhakami@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی با اهمال کاری و عملکرد تحصیلی در دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهرستان نظر آباد انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دبیرستانی دختر در شهرستان نظر آباد می باشد و با استفاده از جدول مورگان ۱۵۰ نفر برآورد شد. در پژوهش حاضر از پرسشنامه های اعتیاد به اینترنت یانگ، پرسشنامه پنج عاملی شخصیت نئو فرم کوتاه، پرسشنامه اهمال کاری سولومن وراث بلوم و پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد که نتایج نشان داد تنها اعتیاد به اینترنت با عملکرد تحصیلی رابطه دارد و

واژه های کلیدی: اعتیاد به اینترنت، ویژگی های شخصیتی، اهمال کاری، عملکرد تحصیلی.

مقدمه

در سالهای اخیر اعتیاد به اینترنت به عنوان شکل جدیدی از اعتیاد توجه پژوهشگران رادر حوزه روانشناسی، روانپزشکی، جامعه شناسی و حوزه های علمی دیگر به خود جلب کرده است. اعتیاد به اینترنت از جمله آسیب های رفتاریست که باورود تکنولوژی جدید علی رقم مزایای بسیار آن میان کاربران جوان ونوجوان پدید آمده است. (هاشمی ۱۳۹۰) خیلی مواقع باافراد بسیاری روبرو هستیم که عمر خویش راصرف نشستن در برابر رایانه و گشت و گذار در اینترنت کرده وبه نوعی تکنولوژی را جایگزین تفریح میهمانی و ارتباطات و فعالیتهای فردی واجتماعی می کنند (محمدی ۱۳۹۴) نحوه و میزان استفاده اشخاص از اینترنت به مقدار زیادی میتواند منعکس کننده نیازها و ترجیحات و ارزشهاوانگیزه های شخصی و سایر عوامل و ویژگیهای مرتبط با شخصیت آنها باشد این در حالیکه بررسی های علمی صورت گرفته نشان میدهد وابستگی به اینترنت میتواند منجر به ایجاد مشکلات روانشناختی اجتماعی تحصیلی وحرفه ای در زندگی افراد شود (میشل و همکاران^۱ ۲۰۰۴). طبق امار موجود کره جنوبی رتبه اول کاربرا اینترنتی رادرمیان کشورهای جهان دارد در صورتیکه ایران درخاور میانه این رتبه را به خود اختصاص داده است عدم آگاهی لازم عدم آموزش های اولیه وعدم فرهنگ سازی نسبت به فن آوری های جدید اصلی ترین عواملیست که باعث اعتیاد به اینترنت می شود (هاشمی ۱۳۹۰). از آنجاییکه اعتیاد به اینترنت به عنوان یک اختلال محسوب می شود وممکن است روابط اجتماعی و تحصیلی نوجوانان را تحت تاثیر قرار دهد بنابراین لازم است از مجموعه علل و عواملی که در ایجاد و یا تشدید و یاسوق دادن نوجوانان به سمت اعتیاد به اینترنت پیش می برد و همچنین اثرات مخربی که اعتیاد به اینترنت برروابط اجتماعی تحصیلی آنان می گذارد آگاهی یافت و گامهای موثری در جهت محدود ساختن وکنترل ان برداشت (نمازیان ۱۳۹۴).

اعتیاد^۲ اینترنتی اصطلاح وسیعی ست که تنوع گسترده ای از رفتارها و مشکلات مربوط به کنترل وسواس و انگیزش را در بر میگردد مانند تمام اعتیاد های دیگر، اعتیاد به اینترنت نوعی اختلال بینظمی روانی، اجتماعی می باشد بامشخصه هایی چون عمل (نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابرزمان های اولیه استفاده)/علایم کناره گیری (به ویژه اضطراب، بی حوصلگی، اختلالات عاطفی افسردگی تند خوئی، بدخلقی) از هم گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش یافقدان روابط اجتماعی به لحاظ کیفی یا کمی) است (امیدوار صارمی ۱۳۸۹). اعتیاد به اینترنت به استفاده بیش از حد از اینترنت اطلاق می شود به نحوی که سایر فعالیت های اجتماعی فرد راتحت الشعاع قرار میدهدوبه افت عملکرد او در حوزه های مختلف شغلی، علمی، اجتماعی حرفه ای خانوادگی اقتصادی وروانی منجر می شود تا جایی که باعث نادیده انگاشتن روابط در دنیای واقعی و با دوستان و خانواده می شود (محمدیون ۱۳۹۴) اعتیاد به اینترنت می تواند آسیب های متعددی به فرد وارد کند از جمله آسیب های روانی (اضطراب، افسردگی، احساس تنهایی) جسمانی: (مشکلات خواب، تغذیه) خانوادگی: (کاهش روابط خانوادگی و افزایش فاصله بین اعضای خانواده) شغلی: (کاهش بازده کاری، اخراج از کار) و تحصیلی: (افت تحصیلی) (فیشر^۳ و همکاران ۲۰۱۰، ترجمه هاشمی ۱۳۹۰).

بنظر میرسد یکی از عواملی که میتواند در وابستگی به اینترنت نقش داشته باشد ویژگیهای شخصیتی^۴ باشد ویژگیهای شخصیتی صفات پایداری هستند که از موقعیتی به موقعیت دیگر چندان تغییر نمیکنند. آنها گرایشات باثبات وبادوام پاسخدهی به شیوه یکسان به محرک های مختلف میباشد ومیتوانند پیش بینی کننده رفتار فرد در موقعیت های مختلف باشند. (شولتزوشولتز^۵ ۱۳۸۸، به نقل از خانجانی ۱۳۹۰) نظریه پنج عاملی شخصیت امروزه یکی از جامع ترین نظریات در عرصه مطالعه شخصیت میباشد که متشکل از پنج عامل بزرگ شخصیتی، روان نژندی، برون گرایی، باوجدان بودن، انعطاف پذیری

¹ Michel&al

² Internet addiction

³ Ficher&al

⁴ Personality traits

⁵ Shultz &shultz

وخوشایندی است (اکبری و خانجانی ۱۳۹۰) این نظریه از سوی دو روان شناس ساکن ایالت متحده به نام (کاستا و مک کری^۱) در اواخر دهه ۸۰ میلادی ارائه شد و در اوایل دهه ۹۰ مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت (حسن زاده، بیدختی ۱۳۹۰) عوامل شخصیتی از مهمترین عواملیست که قادر است در شناخت پیچیدگی های رفتار در انسان در موقعیت های مختلف کمک شایان توجهی نماید و از این رو نمی بایست از چشم محققان دور بماند (جوین چنگ^۲ ۲۰۰۶ به نقل از محمدی ۱۳۹۴) بنابراین این سوال در ذهن محقق به وجود میاید که آیا افراد وابسته به اینترنت دارای علائم یا ویژگیهای شخصیتی خاصی بوده اند که آنها را برای این وابستگی آماده تر ساخته و چگونه این ویژگیهای شخصیتی در تلفیق با اعتیاد به اینترنت بر اهمال کاری و عملکرد تحصیلی نوجوانان تاثیر خواهد گذاشت .

اهمالکاری^۳ تحصیلی یکی از بحث های مهمیست که در سالهای اخیر مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته و از آن به عنوان یک عادت بد (جیس^۴ ۲۰۰۵) و یک مشکل رفتاری یاد شده است که بسیاری از بزرگسالان در کارهای منظم روزانه خود تجربه میکنند (جانسون و کارتون^۵ ۲۰۰۳ به نقل از نمازیان ۱۳۹۴) این اصطلاح برگرفته این اصطلاح برگرفته از واژه لاتین (procrastinare) است به معنای از سر خود واگردن، به تاخیر انداختن، کش دادن، درنگ کردن، از حرکت باز ایستادن یا به تعویق انداختن یک تکلیف (روزاریو/کوستا/نوئز/گونزالس /پینرا /سولانو/واله^۶ ۲۰۰۹) (سولومن وراث بلوم^۷ ۱۹۸۴) اهمال کاری را این طور تعریف کرده اند: عمل به تاخیر انداختن غیر ضروری تکالیف تاجایی که پریشانی ذهنی تجربه شود. (میلگرام^۸ ۱۹۹۱ به نقل از کوتلسا^۹ ۱۹۹۹) این تعریف را گسترش داد و در تعریف اهمال کاری بر چهار مولفه ضروری تاکید کرد: الف (یک سلسله رفتار به تعویق اندازی)، ب (که منجر به یک محصول رفتاری پایین تر از حد متوسط شود)، ج (از آنجا که انجام آن تکلیف برای فرد اهمال کار مهم است)، د (به اشفتگی هیجانی منجر میشود). (میرزایی ۱۳۹۲) اهمال کاری را گرایش رفتاری در به تاخیر انداختن آنچه برای رسیدن به هدف ضروریست می دانند و به عبارتی به آینده محول کردن کاریست که تصمیم به اجرای آن گرفته ایم (سواری ۲۰۱۱) به نقل از پورعبدل /فراملکی ۱۳۹۴) وابستگی به اینترنت پیش بینی کننده خوبی برای اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان می تواند باشد و در دانش آموزان غیر معتاد به اینترنت این پیش بین ضعیف تر است بدین معنی که وابستگی کمتر به اینترنت خطر اهمال کاری را بیشتر کاهش می دهد. (نمازیان ۱۳۹۴).

عملکرد تحصیلی^{۱۱} عبارتست از میزان موفقیت دانش آموزان در جهت کسب نمرات بهتر و احراز معدل بالاتر (هاشمی ۱۳۹۰) اصطلاح عملکرد تحصیلی به میزان یادگیری آموزشگاهی فرد به صورتیکه توسط از نمونههای مختلف درسی مثل حساب، دیکته، تاریخ، جغرافیا و مانند اینها سنجیده شود اشاره دارد (شمس ۱۳۸۷) عملکرد عبارتست از مجموعه رفتارهایی که فرد در ارتباط با انجام وظایفش از خود نشان میدهد. (رابینز^{۱۲} ۱۳۸۸). (ماو^{۱۳} ۱۹۹۷) در تعریف عملکرد تحصیلی میگوید مجموعه رفتارهای تحصیلی که در دو بعد پیشرفت تحصیلی و پسرفت تحصیلی در زمینه کسب معلومات نشان داده می شود و همچنین مقدار دستیابی دانش آموزان به هدف های تربیتی که معمولا در حیطه شناختی و دریک موضوع درسی خاص است میباشد (زرین چنگ ۱۳۸۴) تعیین مقدار یادگیری دانش آموزان در طول یک نیمسال تحصیلی و یکسال تحصیلی که به وسیله یک آزمون در پایان دوره آموزشی اندازه گیری می شود (شکوهی ۱۳۹۰) مطالعه عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی طی سه دهه اخیر بیش از

1 Casta&mc care

2 Chin &cheng

3 procrastination

4 chase

5 Johnson&carton

6 Rosario.casta.nunez.gonzalez.pienda.solono.valle

7 Soloman.l&Rot blum.E

8 mylgram

9 Kutelsa.N

10 suuary

11 Academic performance

12 robinze

13 mauvex

پیش مورد توجه متخصصان تعلیم و تربیت قرار گرفته است حساسیت تعلیم و تربیت از یک سو و پیچیدگی های جهان امروز از سوی دیگر مدیران و معلمان آگاهتری را طلب میکند تا زمینه رشد جمعی را فراهم نمایند امروزه تمرکز آموزش به جای ارائه برنامه آموزشی یا مدیریت رفتار کلاسی به پرورش دانش آموزان با انگیزه و راهبردی تغییر کرده است (پاریس و وینگوگرا ۲۰۱۲/ به نقل از هاشمی ۱۳۹۰) تحقیقات نشان داده اند اعتیاد به اینترنت منجر به افت عملکرد فرد در حوزه های مختلف شغلی علمی اجتماعی حرفه ای خانوادگی اقتصادی روان شناختی و نادیده انگاشتن روابط در دنیای واقعی مثل دوستان و خانواده می شود (حق شناس ۱۳۸۵).

بدین ترتیب باتوجه به اهمیت تاثیر گذاری شخصیت در کلیه ابعاد رفتاری و فعالیتهای انسانی و نیز جایگاهی که استفاده از اینترنت در پیشبرد امور زندگی امروزه در بین اقشار مختلف جامعه به ویژه جوانان و نوجوانان (دانش آموزان) برعهده دارد بیانگر اهمیت تحقیق در این زمینه است که در پژوهش حاضر تلاش میشود رابطه بین اعتیاد به اینترنت و ابعاد شخصیتی کاربران اینترنت در رابطه با اهمال کاری و عملکرد تحصیلی در قشر دانش آموزی کشور ایران مورد بررسی قرار گیرد. بدین منظور در این تحقیق ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و ویژگیهای شخصیتی باهمال کاری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهرستان نظر اباد مورد بررسی قرار خواهد گرفت و پژوهش حاضر برای یافتن پاسخ به این سوال اساسی است که، آیا بین اعتیاد به اینترنت و ویژگیهای شخصیتی باهمال کاری و عملکرد تحصیلی رابطه ای وجود دارد؟

روش پژوهش

روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دبیرستانی دختر در شهرستان نظر آباد می باشد که ۳۵۰ نفر که در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ مورد بررسی قرار گرفتند. روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای می باشد و تعداد نمونه بر اساس جدول مورگان ۱۵۰ نفر تعیین می شود.

ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش عبارتند از: الف- پرسشنامه اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ^۱: تست اعتیاد به اینترنت یکی از معتبرترین تست های مربوط به سنجش اعتیاد اینترنتی است که توسط دکتر کیمبرلی یانگ ابداع شده است. این پرسشنامه دارای ۲۰ سوال بوده و هدف آن سنجش میزان اعتیاد به اینترنت در افراد مختلف می باشد. طیف پاسخدهی آن به صورت لیکرت بوده و دارای پنج درجه می باشد. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه حاصل جمع امتیازات داده شده توسط پاسخ دهنده به تک تک سوالات پرسشنامه را با هم جمع می کنیم. نمره بدست آمده نمره کلی پرسشنامه بوده و دامنه ای از ۲۰ تا ۱۰۰ را خواهد داشت. بدیهی است که هر چه این نمره بالاتر باشد، بیانگر اعتیاد بالاتر فرد به اینترنت خواهد بود و بر عکس. این پرسشنامه استاندارد است و روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش شده است. نسخه فارسی این مقیاس در ایران نیز مورد استفاده قرار گرفته و ناستیازی پایایی آنرا با آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و قاسمزاده با آلفای کرونباخ ۰/۸۸ تایید کرده اند (به نقل از بحری و همکاران، ۱۳۹۰).

ب- پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی^۳ (NEOPI-R): پرسشنامه NEO یکی از جدیدترین پرسشنامه های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت بر اساس دیدگاه تحلیل عاملی است؛ این پرسشنامه فرم کوتاهی نیز به نام (NEO-FFI) نیز دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سؤالی است و برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت به کار می رود اگر وقت اجرای تست خیلی محدود باشد و اطلاعات کلی از شخصیت کافی باشد از این پرسشنامه استفاده می شود. از سوی دیگر اجرای این آزمون از نظر هزینه و زمان مقرون به صرفه است مقیاس های آن از اعتبار بالایی برخوردارند و همبستگی بین مقیاس ها زیاد است و از همه مهمتر این آزمون بر خلاف سایر آزمون های شخصیتی، انتقادات کمتری بر آن وارد شده است (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است؛ پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. نمره گذاری

¹ Paris&vingograde

² - Kimberly Young's Internet Addiction Test

³ - Five Factor Personality Inventory

فرم کوتاه این پرسشنامه یعنی NEO-FFI در تمام مواد یکسان نیست. به این معنی که در نمره گذاری برخی از مواد فرم کوتاه پرسشنامه، به کاملاً مخالفم نمره ۴، مخالفم نمره ۳، بی تفاوت نمره ۲، موافقم نمره ۱ و کاملاً موافقم نمره ۰ تعلق می گیرد. در حالی که برخی دیگر از مواد این فرم کوتاه به صورت عکس حالت گفته شده نمره گذاری می شوند. (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). پرسشنامه شخصیتی NEO-FFI توسط مک کری و کاستا روی ۲۰۸ نفر از دانشجویان آمریکایی به فاصله سه ماه اجرا گردید که ضرایب اعتبار آن بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ به دست آمده است. اعتبار درازمدت این پرسشنامه نیز مورد ارزیابی قرار گرفته است. یک مطالعه طولانی ۶ ساله روی مقیاس های روان آزردهی خوبی، برون گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب های اعتبار ۰/۶۸ تا ۰/۸۳ را در گزارش های شخصی و نیز در گزارش های زوج ها نشان داده است. ضریب اعتبار دو عامل سازگاری و باوجدانی به فاصله دو سال به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۳ بوده است (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳) به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در هنجاریابی آزمون NEO که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰) روی نمونه ای با حجم ۲۰۰۰ نفر از بین دانشجویان دانشگاه های تبریز، شیراز و دانشگاه های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان آزردهی خوبی، برون گرایی، باز بودن، سازگاری و باوجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده گر (R)، استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل سازگاری بود. (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در پژوهش آتش روز (۱۳۸۶) با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از ۵ صفت: روان آزردهی خوبی، برون گرایی، گشودگی، سازگاری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۵۵، ۰/۲۷، ۰/۳۸ و ۰/۷۷ به دست آمد.

ج- پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور^۱: پرسشنامه سنجش عملکرد تحصیلی دانش آموزان اکتباسی از پژوهش های فام و تیلور است که در سال ۱۹۹۹ تهیه کرده است و در حوزه عملکرد تحصیلی برای جامعه ایران اعتباریابی شده است. آزمون عملکرد تحصیلی قادر است با ۴۸ سوال، ۵ حوزه مربوط به عملکرد تحصیلی را اندازه گیری نماید. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای می باشد. در پژوهش قلتاش و همکاران روایی محتوایی پرسشنامه توسط اساتید تایید شد و پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۸۴ بدست آمد.

یافته‌ها

جدول ۱: اطلاعات مربوط به میانگین، انحراف معیار، واریانس، حداقل نمره و حداکثر نمره متغیرهای پژوهش نمونه آماری

متغیر	میانگین	انحراف معیار	واریانس	حداقل نمره	حداکثر نمره	تعداد
عملکرد تحصیلی	۱۶۶/۵	۱۲/۱	۱۴۸/۳۳	۱۳۰	۱۹۷	۱۵۰
اهمال کاری	۵۷/۴۴	۴/۸۴	۲۳/۴۲	۴۶	۶۴	
اعتیاد به اینترنت	۷۵/۴۱	۹/۰۶	۸۲/۱۳	۳۷	۱۰۰	
خرده مقیاس روان نژندی	۱۸/۹۸	۵/۰۹	۲۵/۹۴	۱	۳۴	
خرده مقیاس برون گرایی	۲۰/۰۳	۴/۸۶	۲۳/۶۳	۳	۳۳	
خرده مقیاس انعطاف پذیری	۱۹/۸۸	۴/۷۳	۲۲/۴۲	۳	۳۴	
رده مقیاس دلپذیر بودن	۱۹/۲۴	۴/۹۷	۲۴/۷۲	۱	۳۴	
رده مقیاس مسئولیت پذیری و با وجدان بودن (ویژگی های شخصیتی)	۱۸/۵۷	۵/۵۳	۳۰/۶۳	۱	۳۴	

¹ - Inventory academic performance Pham and Taylor

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، واریانس، حداقل نمره، حداکثر نمره متغیرهای عملکرد تحصیلی، اهمال کاری، اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی و ابعاد آن (روان نژندی، برونگرایی، انعطاف پذیری، دلپذیر بودن و مسئولیت پذیری و وجدان بودن) را نشان می دهد.

جدول (۲) خلاصه مدل همبستگی متغیر ملاک اول (عملکرد تحصیلی) و متغیرهای پیش بین (اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی) و ضرایب بتا تحلیل رگرسیون با روش ورود

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	R	R ²	B	SE	Beta	t	sig
عملکرد تحصیلی				۱۵۱/۵	۹/۸		۱۵/۴	۰/۰۰۰
	اعتیاد به اینترنت			۰/۲۲۷	۰/۱۱۲	۰/۱۶۹	۲/۰۳	۰/۰۴۳
	روان نژندی			-۰/۲۹۴	۰/۷۶۸	-۰/۱۲۳	-۰/۳۸۳	۰/۷۰۳
	برونگرایی	۰/۲۳۶	۰/۰۵۶	-۰/۷۰۹	۰/۷۸۴	-۰/۲۸۳	-۰/۹۰۴	۰/۳۶۸
	انعطاف پذیری			۰/۴۰۷	۰/۷۷۶	۰/۱۵۸	۰/۵۲۵	۰/۶۰۱
	دلپذیر بودن			-۰/۰۰۹	۰/۷۰۳	-۰/۰۰۴	-۰/۰۱۳	۰/۹۹
	مسئولیت پذیری و با وجدان بودن			۰/۵۲۴	۰/۶۷۹	۰/۲۳۸	۰/۷۷۱	۰/۴۴۲

جدول ۲ نشان می دهد که بین متغیرهای پیش بین (اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی) و متغیر ملاک (عملکرد تحصیلی) تنها اعتیاد به اینترنت توانست متغیر عملکرد تحصیلی را پیش بینی نماید.

جدول (۳) خلاصه مدل همبستگی متغیر ملاک اول (اهمال کاری) و متغیرهای پیش بین (اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی) و ضرایب بتا تحلیل رگرسیون با روش ورود

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	R	R ²	B	SE	Beta	t	sig
اهمال کاری				۶۱/۵	۳/۹		۱۵/۷	۰/۰۰۰
	اعتیاد به اینترنت			-۰/۰۱۵	۰/۰۴۴	-۰/۰۲۸	-۰/۳۳۸	۰/۷۳۶
	روان نژندی			۰/۲۲۶	۰/۳۰۶	۰/۲۳۸	۰/۷۳۹	۰/۴۶۱
	برونگرایی	۰/۲۲۷	۰/۰۵۱	-۰/۰۷۶	۰/۳۱۲	-۰/۰۷۷	-۰/۲۴۴	۰/۸۰۸
	انعطاف پذیری			-۰/۲۷۴	۰/۳۰۹	-۰/۲۶۸	-۰/۸۸۷	۰/۳۷۷
	دلپذیر بودن			۰/۴۴۲	۰/۲۸	۰/۴۵۴	۱/۵۸	۰/۱۱۶
	مسئولیت پذیری و با وجدان بودن			-۰/۴۷۲	۰/۲۷۱	-۰/۵۳۹	-۱/۷۴	۰/۰۸۴

جدول ۳ نشان می دهد که بین متغیرهای پیش بین (اعتیاد به اینترنت و ویژگی های شخصیتی) و متغیر ملاک (اهمال کاری) نتوانستن متغیر اهمال کاری را پیش بینی نماید.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت با عملکرد تحصیلی و اهمال کاری دانش آموزان نظرآباد می باشد. یافته های تجزیه و تحلیل پژوهش نشان می دهد بین اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی رابطه وجود دارد. به منظور بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی از تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد که نتایج نشان داد بین اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و به این معناست که هر چقدر اعتیاد به اینترنت افزایش یابد، عملکرد دانش آموزان افزایش می یابد؛ نتیجه حاصل با نتایج پژوهشگرانی چون بهبودی و همکاران (۱۳۹۳)، قهرمانی و همکاران (۱۳۹۲)، زمانی (۱۳۹۲)، حسن زاده و همکاران (۱۳۹۱)، معید فر و همکاران (۱۳۸۶)، فرانکو (۲۰۱۰)، کو و همکاران (۲۰۰۹)، سیلی و همکاران (۲۰۰۲) و یونگ (۱۹۹۶) همسو می باشد. در مورد رابطه

اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی می توان گفت: استفاده از فناوری های نوین یکی از جلوه های آشکار دنیای پیشرو است. اینترنت نیز به عنوان یکی از ابعاد نوپای این فناوریهای جدید جهان معاصر، نقش به سزایی در تغییر و تحول زندگی افراد جهان دارد. اینترنت توانسته است با ورود خود به سرعت به یکی از ابزارهای زندگی تبدیل شود (زمانی و همکاران، ۱۳۹۲). و یکی از مهمترین بازده های نظام آموزشی، یعنی پیشرفت تحصیلی را تحت تاثیر قرار دهد (محمدی، ۱۳۸۸). اعتیاد به اینترنت می تواند مشکلات جدی تحصیلی برای مخاطبان ایجاد کند و اگر استفاده کنندگان از اینترنت نتوانند به مدت یک ماه دوری از اینترنت را تحمل کنند در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار دارند؛ و متأسفانه ما شاهد پدیده افزایش این اعتیاد در میان دانش آموزان هستیم. ممکن است، اعتیاد به اینترنت مانند سایر موارد اعتیاد، آثار جسمی به دنبال نداشته باشد؛ ولی مشکلات اجتماعی که این معضل در پی دارد به وضوح آن را به موازات دیگر موارد اعتیاد قرار می دهد (غفاری، ۱۳۹۰؛ به نقل از کلهر و همکاران، ۱۳۹۵). همچنین می توان گفت: استفاده اعتیادی از اینترنت در بین برخی نوجوانان و جوانان، با مسائلی مانند عدم مسئولیت پذیری اجتماعی، انزوای اجتماعی، فقدان حمایت اجتماعی، ناکارآمدی تحصیلی و کاری، ارتباط مستقیم دارد (معید فر و همکاران، ۱۳۸۶). یونگ (۱۹۹۶)، در پژوهش خود دریافت ۵۸ درصد دانش آموزان پس از استفاده زیاد از حد از اینترنت در عادت های مطالعه خود دچار افت تحصیلی شدید شدند و نمره های آن ها به طور قابل ملاحظه ای کاهش و میزان غیبت های این دانش آموزان افزایش یافت. پژوهشگر مذکور دریافت استفاده بیش از حد و تا دیر وقت از خطوط اینترنت دانشگاه، دانشجویان را با خطرات استفاده نامناسب از اینترنت و مشکلات تحصیلی و عدم مشارکت در برنامه های درسی مواجه می کند، که به تدریج همین امر باعث تشدید وابستگی اینترنتی بین این افراد می شود. اندرسون (۱۹۹۷) به نقل از لیم و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهش خود بیان می دارند که استفاده مفرط از اینترنت موجب مشکلات تحصیلی در دانشجویان می گردد. آستین و همکاران (۲۰۰۱)، بر اساس تحقیقات خود گفته اند: شواهدی وجود دارد مبنی بر این که، غیبت دانش آموزان دبیرستانی زمانی افزایش یافته که مکان های اجتماعی اضافی دسترسی به اینترنت وجود داشته در حالی که این مکانها می توانست برای اهداف آکادمیک به کارگرفته شوند (مروتی، ۱۳۹۳). با توجه به آن چه شرح آن رفت تمامی پژوهش های بالا ارتباط منفی و معنی داری بین اعتیاد به اینترنت و عملکرد تحصیلی عنوان می دارند، اما پژوهش حاضر این ارتباط را مستقیم و معنادار گزارش کرده است؛ در تبیین این نتیجه می توان گفت: همان طور که در بخش توصیفی اعتیاد به اینترنت گزارش شده است نمونه پژوهش حاضر را در معرض اعتیاد به اینترنت گزارش می کند، همچنین عملکرد تحصیلی این گروه نمونه نیز عملکرد تحصیلی بالایی گزارش شده است که این نتیجه خود می تواند از دلایل عدم ارتباط منفی بین این دو متغیر باشد. همچنین می توان گفت: این امر می تواند به جنسیت گروه نمونه نیز مرتبط باشد. چنانچه یونگ (۲۰۰۸) به این نتیجه رسید که جنس در وابستگی به اینترنت تاثیر است. به عقیده وی مردان گرایش به جست و جوی اینترنتی دارند در حالی که زنان به دنبال روابط دوستانه صمیمی و عاشقانه هستند و ترجیح می دهند که در محیط اینترنتی بی نام باقی بمانند و هویتشان فاش نشود. همچنین در تبیین عدم ارتباط ویژگی های شخصیتی با عملکرد تحصیلی نیز می توان گفت: نتیجه پژوهش حاضر با نتایج پژوهشگرانی چون جعفری نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، تابع بردبار و همکاران (۱۳۹۱) و صالحی و همکاران (۱۳۹۴) ناهمسو و با پژوهش ایونگ (۲۰۰۴) همسو می باشد. در تبیین این نتیجه می توان گفت شاید دلیل این امر این باشد که، علاوه بر ویژگیهای شخصیتی، سبک یادگیری، بخشی از رفتارهای فراگیران محسوب می شود. با توجه به اینکه سبک یادگیری بر کیفیت یادگیری دانش آموزان تأثیر می گذارد (صالحی و همکاران، ۱۳۹۴)، می شود گفت دلیل عدم ارتباط این دو متغیر این موضوع باشد.

همچنین بین ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری هیچ رابطه ی معنا داری دیده نشد. به منظور بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری نیز از روش تحلیل همزمان رگرسیون استفاده شد در تبیین عدم ارتباط اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری می توان گفت: نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهشگرانی چون حمیدی و همکاران (۱۳۹۴)، حسن زاده (۱۳۸۹)، روحانی (۱۳۹۰)، محمد بیگی (۱۳۸۸) ناهمسو می باشد. از آنجایی که در سه فرضیه قبل اشاره شد، در میانگین کسب شده در اعتیاد به اینترنت گروه نمونه حاضر نشان داده شد که این گروه در معرض اعتیاد به

اینترنت می باشد و اعتیاد به اینترنت بالا را نشان نمی دهند؛ در این راستا یونگ اشاره می کند که فرد معتاد کسی است که حداقل ۳۸ ساعت در هفته و یا ۸ ساعت در روز، وقت خود را صرف استفاده از اینترنت می کند (لیم و همکاران، ۲۰۰۴)؛ از آنجایی که نمونه حاضر از این ویژگی برخوردار نبودند در نتیجه اهمال کاری نیز در امور خود نشان نمی دهند (همانگونه که در بخش توصیفی نیز به آن اشاره گردیده است). در نتیجه نتیجه کسب شده زیاد نیز دور از انتظار نبوده است. همچنین استیل (۲۰۰۷) نیز عنوان می دارد که، که کمتر اهمال کارند صرفاً به خاطر خود کنترلی درونی این کار را انجام نمی دهند، به علت اینکه طرحواره های رشد یافته ای برای غلبه بر اهمال کاری دارند کمتر اهمال کارند. همچنین می توان گفت: تفاوت بین تحقیقات ذکر شده با پژوهش را می توان این گونه توجیه کرد که نمونه های تحقیقات از نظر سن و جنس و سطح تحصیلات و فرهنگ متفاوت بوده اند و وابستگی به اینترنت در هر نمونه ای، متفاوت اثر گذاشته است چنانکه اثرات منفی اینترنت در دانش آموزان دارای مقاطع بالاتر کمتر از دیگران به دست آمده است؛ و با آموزش و تمرین می توان از اثرات وابستگی به اینترنت کاست و هرچه سن و تحصیلات افراد بالاتر برود طرحواره های اشخاص رشد بیشتری داشته و سبب ایجاد خودکنترلی بیشتری می گردد (حمیدی و همکاران، ۱۳۹۴). در تبیین عدم ارتباط ویژگی های شخصیتی و اهمال کاری می توان گفت: نتیجه پژوهش حاضر با نتایج پژوهشگرانی چون فاتحی و همکاران (۱۳۹۳)، علی مدد (۱۳۸۸) و اداسی (۲۰۱۰) ناهمسو می باشد که می توان گفت، از آنجایی که نمونه پژوهش حاضر را دختران دبیرستانی تشکیل می دهد، تناقض در نتایج به دست آمده در زمینه تفاوت در میزان اهمال کاری و ویژگی های شخصیتی این می تواند باشد که فرهنگ، انتظارات و برداشت اطرافیان از نقش مرد بودن و زن بودن ... می باشد. به این ترتیب که بعضی رفتارها در برخی فرهنگ ها اهمال کارانه محسوب می شوند، در فرهنگ های دیگر ممکن است عادی تلقی گردند، از طرفی زنان در انجام کارها به طور ذاتی و شخصیتی برانگیخته می شوند و در مقایسه با مردان کمتر به شرایط بیرونی توجه می کنند و در نتیجه مردان بیشتر از زنان به اهمال کاری می پردازند (بالکس و همکاران، ۲۰۰۹).

منابع

- بیابانگرد، اسماعیل. (۱۳۹۴). کتاب روشهای تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی تهران: انتشارات دوران.
- بیدختی، عاطفه و حسنزاده، رمضان. (۱۳۹۴). رابطه اعتیاد به اینترنت با پیشرفت تحصیلی و ویژگیهای شخصیتی فراگیران، فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، سال سوم، شماره اول، ص ۴۲.
- تمنایی فرد محمد رضا، صدیقی فریبرز، گندمی زینب (۱۳۹۱). رابطه اعتیاد به اینترنت و ویژگیهای شخصیتی دانش آموزان مقطع متوسطه. مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان. شماره ۲۱. ص ۴۰-۵۴.
- حسن زاده، رمضان. (۱۳۹۴). رابطه بین استفاده افراطی از فناوری اعتیاد به اینترنت و پیامک و وضعیت آموزشی و روانی دانش آموزان. فصلنامه روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن. سال اول. شماره ۳. ص ۹۱-۲۴.
- حمیدی فریده، نجف ابادی مجید، نجف ابادی نمازیان ثمانه (۱۳۹۴) (بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان متوسطه)
- دادور، سمانه. (۱۳۹۳). رابطه بین اهمال کاری تحصیلی و فرسودگی تحصیلی با دستاوردهای آموزشی در میان نوجوانان. دوره ۳، شماره ۲، ص ۱۱۰-۱۲۱.
- دلاور، علی. (۱۳۹۳). کتاب مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. تهران: انتشارات رشد.
- رستمی، چنگیز؛ اردلان، اسو؛ احمدیان، حمزه؛ حسینی، سید مهدی. (۱۳۹۵). بررسی اعتیاد به اینترنت براساس پنج عامل بزرگ شخصیت در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کردستان. مجله علوم پزشکی زانکو دانشگاه علوم پزشکی کردستان. شماره ۳، ص ۲۱-۱.
- روحانی، فضیله؛ تازی، سعیده. (۱۳۹۴). بررسی میزان اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با انگیزه تحصیلی و رشد اجتماعی دانش آموزان دوره متوسطه استان مازندران. فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی سال دوم. شماره دوم. ص ۱۴-۳۲.

- سرایی، فرزانه؛ احقر، قدسی. (۱۳۹۴). رابطه اهمال کاری با فرسودگی دانش آموزان. فصلنامه روانشناسی تحلیلی شناختی. سال ششم شماره بیستم. ص ۲۳-۱۳.
- سادات احمدی، هدی؛ زاده محمدی، فاطمه؛ معصوم بیگی، مهدیه؛ سهرابی، فرامرز. (۱۳۹۱). بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با ویژگیهای جمعیت شناختی در بین دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی روانشناسی تربیتی. مجله علوم رفتاری. دوره ۹. شماره ۳۲. ص ۱۴
- سواری، کریم. (۱۳۹۴). ساخت و اعتبار یابی آزمون اهمال کاری تحصیلی. فصلنامه اندازه گیری تربیتی، شماره ۲، سال دوم، ص ۴۷
- شاهرخی، مسلم. (۱۳۹۴). بررسی ارتباط کمالگرایی و اضطراب امتحان با اهمالکاری تحصیلی دانشجویان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی.
- شهرآرای، مهرناز، قاسمزاده، لیلی و مرادی، علیرضا. (۱۳۹۳). بررسی میزان شیوع اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با تنهایی و عزت نفس در دانش آموزان دبیرستانی شهر تهران، فصلنامه تعلیم و تربیتی. شماره ۹۴. ص ۲۰-۱.
- عطادخت، اکبر؛ محمدی، عیسی؛ بشرپور، سجاد. (۱۳۹۳). بررسی اهمال کاری بر اساس متغیرهای جمعیت شناختی و رابطه آن با انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دبیرستان. مجله روان شناسی مدرسه. دوره ۴ شماره. ص ۵۵-۶۸.
- فریدونی، گلدسته؛ رجبی، جعفر. (۱۳۹۳). رابطه اعتیاد به اینترنت با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان شیروان. مجله علوم رفتاری. دوره ۲. شماره ۲۱. ص ۶۷-۵۱.
- فتوره چی، محمد مهدی. (۱۳۹۲). کتاب اعتیاد سایبری، اعتیاد نو ظهور در تهران: نشر ویرایش.
- فرشباف، ساحل. (۱۳۹۱). کتاب اعتیاد اینترنتی، علل و انگیزهها. تهران: انتشارات مرکز تحقیقات ومطالعات رسانه‌های همشهری.
- محمدیون، اختر. (۱۳۹۴). بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت باهوش هیجانی و ویژگیهای شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد شاهرود. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد شاهرود. دانشکده علوم انسانی -گروه روان شناسی.
- محمد بیگی، ابوالفضل، قضاوی، علی، محمد صالحی، نرگس، قمری، فرهاد؛ سعیدی، عاطفه. (۱۳۹۰). تأثیر وابستگی به اینترنت بر وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک بهار ۱۳۸۹. مجله دانشگاه علوم پزشکی اراک. رهاورد دانش. دوره ۱۳. شماره، ص ۱۳۳-۱۲۴.
- میرزایی، مصلح؛ غرابی، بنفشه؛ بیرشک، بهروز. (۱۳۹۳). نقش کمال گرایی مثبت و منفی، خودکارآمدی، نگرانی و مشکل در نظم بخشی هیجانی در پیش بینی اهمال کاری رفتاری و تصمیم گیری. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران. سال نوزدهم. شماره - ۳، ص ۳۴۳-۳۳۳.
- نصری، صادق؛ شاهرخی، مسلم؛ دماوندی، مجید. (۱۳۹۱). پیش بینی اهمال کاری براساس کمال گرایی و اضطراب امتحان در دانشجویان. فصلنامه علمی پژوهشی. سال اول. شماره اول. ص ۱۰۹-۹۳.
- یعقوبی زاده، مریم. (۱۳۹۴). پیش بینی اهمال کاری براساس جهت گیری هدف و طرحواره ناسازگار. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد ابهر. دانشکده علوم انسانی.
- Balkis,M & Duru,E. (2009). Prevalence of academic procrastination. behavior among pre – service teacher, an itsRelationshipwithde.
- Blair,R. (2005). Responding to the Emotions of Others:Dissociating Forms of Empathy through the Study of Typical and Psychiatric Populations.Consciousness and Cognition . Vol 2. 698- 702.

- Cacioppo, J. T; Fowler, J. H & Christakis, N. A. (2009). Alone in the crowd: The structure and spread of loneliness in a large social network. *Journal of personality and social psychology*. Vol 91. 991-997.
- Cao. F & Su. L. (2006). Internet addiction among Chinese adolescents: Prevalence and psychological
- Chris,S . Terry ,k. (2005). Social skills deficits among the socially anxious: Rejection from others and loneliness". Motivation and Emotion competence and social skills, in L. L,Abate and M. Milan (eds.)handbook of social skills training andresearch, Wiley, new York.
- Connolly,T.Doen,T.Crista,A. The well managed classroom:Promoting student success through social skill instruction,Available at:www.Find articles2004
- Goleman,D. (2007). working with emotional Intelligence.London:Bloomsbury Publishing PLC.
- Gopnik,A. (2005). How we Know Our Own Minds:The Illusion of First-Person Knowledge of Internationality.*Behavioral and Brain Sciences*. Vol 14. 121-129.
- Hofmann, S. (2008). Cognitive Factors that maintain social anxiety disorder A comprehensive model and its treatment implication. Vol 3. 61-72.
- Hardie E, Yitsee M. (2007). Excessive internet use: The role of personality, loneliness and social support Networks in internet addiction. *Emerg Technol Society*Vol 5. 37-47
- Menezes,G. (2011). second-generation antidepressants in social anxiety disorder Meta- analyses of controlled clinical trials.*Psychopharmacology*. Vol 3. 22- 32.
- Widyanto, L, Murran M. (2004). The psychometric properties of the Internet addiction test. *Cyber Psychol Behav* . Vol 7. 443-50.